

onze Kerken de geboden kansen niet hebben gebruikt, gaat niet op en is geheel onverdiend. Alleen hebben onze Gereformeerde Kerken onder deze slachtoffers van den droeven gang van zaken in Indië geen propaganda willen maken voor de Geref. Kerk als zodanig, maar krachtig medegewerkt om deze vreemdelingen hier hun eigen kerkelijk leven te doen terugvinden en tot ontplooiing te brengen".

Hier is dus duidelijk positie gekozen. Niet alleen tegen de vrijgemaakten. Maar ook voor de Oecumene. En ds Lindeboom geeft hier niet zijn particuliere meening. Hij geeft de feiten weer: zijn kerken werken volop samen met den Nederlandschen-Oecumenischen Raad-kerken, het „anti-hervormd genootschap” voorop.

b. Het volgende knipsel is uit het Friesch Dagblad:

„De week van 9 tot 13 Juli a.s. zal de Zuidwesthoek van Friesland geheel in het teken staan van de Zending. Tijdens die dagen is er in Rijs de Zendingstentoonstelling (Zento), die uitgaat van het Herv. Zendingsbureau „Oegstgeest” en 't Gereformeerde Zendingencentrum „Baarn”. Deze Zento is juist voor het beter verstaan van de arbeid op de zendingenvelden van grote betekenis, omdat de bezoekers aan de hand van de voorwerpen en het daarbij door Zendingarbeiders gesproken woord dichter tot de Zendingenvelden gebracht worden.

In diezelfde week organiseert de Classicale Zendingcommissie van de Classis Sneek in de Herv. Kerk een classicale zendingdag voor ouderen, zoals dat ieder jaar reeds gebeurde. Deze dag is vastgesteld op 11 Juli a.s. Op 12 Juli is er een speciale meeting van de Geref. Jeugdorganisaties. En op 13 Juli organiseert het Herv. Openluchtcomité voor Jeugdsamenkomsten een zendingdag voor jonge mensen, waar 's avonds ook zendingsspelen zullen worden opgevoerd.

Op een persconferentie te Rijs werden gistermiddag nadere uiteenzettingen gegeven. Een zevental predikanten, zowel Ned. Herv. als Geref., waren hier aanwezig, alsmede afgevaardigden van de Zendingsbureaux Oegstgeest en Baarn. De leiding berustte bij ds Kamstra van Nijemirdum.

De te houden zendingsdagen zullen de plaatsen omvatten liggende tussen Sneek, Lemmer, Bolsward en Workum. Op de toogdag op 11 Juli zullen als sprekers optreden dr W. F. Dankbaar van Oegstgeest en ds v. d. Brug van Java; op de Geref. Jeugddag (12 Juli): ds D. Broer Jr van Haulerwijk en ds J. Wiersma van Noordwijk (voorheen Nijemirdum).

Bij slecht weer komt men bij hotel Jans in de grote tent bijeen.

Aan de Zendingdagen is tevens een Zento-tentoonstelling verbonden, om de liefde van de kerk voor de zending te vergroten. Deze tentoonstelling bevat stands welke voor zichzelf spreken en andere, waar een toelichting wordt gegeven.

De bedoeling is, dat ook kinderen deze stands bezoeken, niet alleen van de lagere scholen, doch ook van het Nijverheidsonderwijs etc.”.

Het bovenstaande bericht spreekt weer duidelijke taal. De gelijkgeschakeling is volkomen. „Baarn” en „Oegstgeest”, de Grootte Twee van de Nederlandsche zending, werken samen in volle harmonie. In den Z.-W. Hoek van Friesland is men zeer anti-vrijgemaakt. Maar voor een Kraemeriaansche zending is men blijkbaar niet bang. En de schoolkinderen helpt men niet om te onderscheiden tusschen ware en valsche zending. Men beschouwt Oegstgeest als een partner van hetzelfde zendingbedrijf. Wee hem, die hier lustige vragen stelt. De Anschluss van de Gereformeerde synodale zending bij de Wereldzending is toch reeds een feit?

De beweging der Jongeren

I

In het Jubileumnummer van „De Reformatie”, dat in October van het vorige jaar uitkwam, was ook opgenomen een artikel van ondergeteekende, dat den titel voerde: „De beweging der „Jongeren” en „De Reformatie”. Het was het eerste gedeelte van een schets, welke te omvangrijk bleek om in dat nummer in haar geheel opgenomen te kunnen worden. Daarom werd aan het slot van dat artikel meegedeeld, dat het vervolg van dat artikel in de volgende nummers zou worden geplaatst. Maar: „De Reformatie” heeft — gelukkig — steeds te veel copie. En daarom kwam van die plaatsing tot nu toe niets.

Nu is het evenwel zoo ver!

Ter oriëntering volgt hier de korte inhoud van het eerste artikel, dat niet meer gaf dan een Inleiding. Ik wees daarin met enkele woorden op de groote veranderingen, welke dóór en ná den eersten wereldoorlog in het leven der westersche menscheit hadden plaats gegrepen.

Deze ingrijpende omzettingen werden in de nederlandsche gereformeerde wereld ter dege beseft. In verband daarmee uitte zich een scherpe kritiek op het gereformeerde leven zooals dat toen reilde en zeilde. Maar tegelijk werd ook overal een niet steeds harmonisch klinkende roep om „vernieuwing”, om „reformatie” vernomen.

Speciaal een bepaalde nuance der gereformeerde volkgroep, welke zich „jongeren” noemde — deze aanduiding wees niet op een bepaalden leeftijd, maar

c. Een volgend bericht lezen we in De Rotterdammer van 10 Juli j.l. over de synode van de „Gereformeerde Kerken in Indonesië”:

„De voorzitter van de derde synode der Nederlands sprekende Geref. Kerken in Indonesië, ds G. Leene te Djakarta, heeft in de openingszitting, die vorige week is gehouden, woorden van begroeting tot de afgevaardigden, adviserende afgevaardigden en vele gasten gericht. Tot deze gasten behoorden o.a. de vertegenwoordiger van het ministerie van godsdienstzaken, ds Abednego, ds N. Buffings, te Rotterdam, die de Geref. Kerken in Nederland vertegenwoordigde, prof. Mullia van de Raad van Kerken in Indonesië, dr Geissler als vertegenwoordiger van de Prot. Kerk en afgevaardigden van de Indonesische en Chinese kerken.

Uit de meeste toespraken, die door de gasten zijn gehouden, sprak sterk de behoefte aan oecumenisch contact, terwijl veel nadruk werd gelegd op het ontwakend kerkelijk besef enerzijds en op de noodzaak tot wederzijds meeleven en toenadering anderzijds.

De van der Linden, de Ned. legerpredikant, die nu nog belast is met de geestelijke verzorging van de Ned. missie, sprak een woord van afscheid. Het agendum van de Synode bevatte 43 punten en er werden vier commissies benoemd om de bespreking der belangrijkste kwesties voor te bereiden.

Tijdens de zitting op de eerste dag gaf dr J. Verkuyl inlichtingen over de arbeid van de commissie kerk en staat, uitgaande van de Raad van Kerken. Deze commissie heeft contact gehad met de overheid over tal van actuele problemen. Tevens werden rapporten uitgebracht over het contact met de Chinese en Indonesische Geref. Kerken en de Prot. Kerk.

Het blijkt dus, dat de syn. Geref. Kerken in Nederland afgevaardigden zenden naar de nederl. sprekende „Geref. Kerken in Indonesië”; dat deze laatste kerken voorts zeer oecumenisch samenleven met andere Kerken en Raden. Hier openbaart zich weer de gruwel van de tweeërlei houding: in Nederland af en toe officieel een heel preutsche gebaar, o nee, geen aansluiting bij den Ned. Oec. Raad met al die barthianen; maar is men de Alpen over, dan worden allerlei handen uitgestoken naar alle mogelijke Oecumenische Raden en kerken, die er mee samen werken. Een dergelijke houding is niet lang vol te houden. Het geluid van degenen, die zeggen: we werk(t)en mee met I.K.O., I.Z.R., Raad van Indonesië, Java, Makassar, enz., waarom niet met Wereldraad, etc.? wordt al sterker (prof. Diepenhorst). En inderdaad de linkervleugel, die op oneffenheden wijst en consequent-oecumenisch wil zijn, heeft op zijn standpunt gelijk. Er moet kleur bekend worden.

d. Tenslotte nog een bericht uit de Zeeuwsche Kerkbode. Daarin werd een „Getuigenisdienst” aangekondigd in het kader van de Paulusherenking. Op 19 Juni 1951 zouden te Middelburg spreken: ds Van Wouwe (syn. geref.) van Serooskerke, ds Don (herv.) van Middelburg en prof. dr C. G. van Niftrik. De kerkbode voegde aan het bericht toe:

„Gaarne welken wij onze gemeente op deze bijeenkomsten te bezoeken”.

Nu is de hoofdredacteur van genoemde kerkbode ds H. Veldkamp, Middelburg. Het bericht kan hem ontaarn zijn. Maar het bewijst de situatie in zijn kerken. Het bewijst ook voor den zooveelsten keer, dat toornen tegen indische doorbraak-zendingen en Thijs Booy (die toch vroeg of laat hun zin krijgen) niet helpt als het kraantje-lek-der-tolerantie niet afgesloten is. Een gemeente waarschuwden tegen Thijs Booy c.s. en uitnoodigen tot het bijwonen

op een nieuwen „geest”, een eigenaardig „besef” — hief krachtig de leus van „reformatie” op. Met een flink ontwikkeld zelfgevoel verkondigden deze „jongeren”, dat er iets zeer bijzonders gaande was, niet alleen in de groote wereld, maar ook in het Gereformeerde Jeruzalem. Wel was men zich bewust, dat het nog niet mogelijk was het zich baanbrekende „nieuwe” in oorzaak en wezen definitief te beoordeelen, maar men maakte zich toch op, vooral om haar te stimuleren en te propageeren, die beweging der „jongeren” te beschrijven en te waardeeren.

Vooraf Dr Wielenga heeft zich aan dezen arbeid gegeven. In vele Reformatie-artikelen heeft hij de idealen van deze „jongeren” geschilderd.

Tot zoover het eerste artikel.

De beweging der „jongeren” analyserend, wijst Dr Wielenga er nu allereerst op, dat deze beweging „de toepassing en consequentie (is) van de verandering, die onder Gods voorzienig beleid allerwege, het eerst en het meest op het gebied van het algemeen menschenleven zich heeft voltrokken”¹⁾. De geboorte van den „nieuwen tijd” in het groote menschenleven moest onder de gereformeerden noodzakelijkerwijs leiden tot de „beweging der „jongeren””. Oorzaken van „buiten het kerkelijk erf” drongen tot de „bijzondere reformatie”, waarvan Dr Wielenga en de zijnen de aanschouwers en organen zijn²⁾. Ze is „een door de tijdsomstandigheden veroorzaakte bewe-

van een interkerkelijke herdenking met prof. Van Niftrik als spreker — hoe kan dat samengaan?

Conclusie: het debat pro of contra aansluiting is mosterd na den maaltijd. Men distantieert zich hoogstens in formeel opzicht van de Oecumene. Praktisch steunt men haar. En al protesteert de „rechttervleugel”, de „linkerijde” gaat rustig haar gang. We zien al meer de kerken, die ons onvergetelijk zijn, opgesteld in het leger tegenover ons, aan het front der oecumene.

Het is te hopen, dat de oogen van velen, die denken dat onze strijd enkel tegen een formuleetje gaat, eindelijk eens open gaan. Helaas worden door velerlei taktiek van afleiden en zwijgen velen in de gebonden kerken blind gemaakt voor bestaande gevaren. Feiten als boven gereleveerd rechtvaardigen de Vrijmaking achteraf, maken haar in het heden tot een gebiedende eisch. Uitsluitend vrijmaking uit den oecumenischen greep beteekent atraks: volkomen ingesponnen worden. De recente kerk geschiedenis geeft ook daarvan tragische voorbeelden.

C. VAN DER WAAL.

GEZINSLEVEN

Aangaande mij en mijn huis

„Doch zijn zonen wandelden niet in zijn wegen”. 1 Sam. 8:3a.

Hoe hadden wij dit anders verwacht van de zonen van dezen groote in Israël, die oprecht wandelde met zijn God, die, geroepen tot het priesterambt en richterambt en profetenambt en daarin den Heere in getrouwheid diende; van wien niemand uit het gansche volk iets kwaads kon getuigen toen hij oud en grijs geworden was; die van jongsaf wandelde in de vrees des Heeren!

Hoe natuurlijk zouden wij het hebben gevonden, als nu ook zijn zonen Joël en Abia, in navolging van hun vader, en door hem daartoe opgevoed, in de wegen des Heeren hadden gewandeld. Want wij mogen niet anders aannemen, dan dat Samuël niet in de zonden van Eli is gevallen, die zijn zonen meer eerde dan God en ze niet eens zuur aankeek, als ze Israël deden zondigen door hun onheilige gruwelen; te minder, omdat de Heere zich van Samuël, nog jong zijnde, had bediend, om Eli en zijn huis het oordeel aan te zeggen, wat den eerste betrof, vooral vanwege zijn meer dan slappe houding in het stuk der opvoeding.

Onze christelijke logica geeft vlot een andere oplossing van het probleem, dat hier aan de orde is gesteld, dit n.l.: „Welk zal het resultaat zijn van een vrome opvoeding door een godvruchtigen vader aan zijn kinderen gegeven?” Wij hebben het antwoord zoo klaar: „Dat worden bij het opwassen stellig ook weer vrome, en dus ook brave, oppassende menschen!”

Zelfs gaan we graag zoo ver, dat we uit het feit, dat een of meer kinderen uit een oprecht-godsdienstig gezin van de waarheid afdwalen, concludeeren: „Daar heeft stellig wel wat, misschien wel veel aan de opvoeding moeten ontbreken: „niet streng genoeg”; of „te streng”; of „de vroomheid der ouders is niet oprecht!”

Wat we hier echter van dezen Joël en Abia lezen, gaat dwars tegen deze logica in: „Doch zijn zonen

ging, die in haar verschijning tevens bevredigt een behoefte des tijds”³⁾.

De negentiende en het begin van de twintigste eeuw waren immers getuigen geweest van een fantastischen opbloei der cultuur. Deze had „schatten van weten en hebben” te voorschijn getooverd. Ook vertoonde zich naast godsdienstige ontzetting en kerkelijke malaise „de onmiskenbaar duidelijke godsdienstige strooming, die onder den bouwval van het oude Europeesche Christendom uit hare wateren voortstuwte”⁴⁾. En deze wonderbaarlijke vruchten der „gemeene gratie” oefenen een geweldigen invloed uit op het „terrein der bijzondere genade”. Zooals, omgekeerd de particuliere genade het buiten haar sferen liggend gebied verlicht. De „wereld”, zoo mag men het „terrein der gemeene gratie” noemen, schrijft nu enerzijds „aan „de kerk” (dat is de particuliere genade) door den antithese-strijd haar roeping” voor. Maar ze biedt anderzijds „door haar sublieme beschaving aan de kerk menigmaal het wapenmateriaal tot den strijd”⁵⁾.

Ongetwijfeld is de kerk niet van de wereld. „Zij is een bloem, die de Vader geplant heeft en in haar vezelen siddert hemelsche kracht”. Maar toch gaat de triomfantelijke cultuur met haar onvergelykelijke krachten van wetenschap” niet „invloedloos” aan de kerk voorbij. Er is immers in de kerk tweeërlei. Er is in haar „een naar de eeuwigheid gekeerd leven, dat God maakt, God alleen”. Maar er is in haar ook „een in de wereld (die God liefheeft, Joh. 3:16) zich ontplooiende leven, dat God werkt, door u”. En wat

³⁾ De Ref., 1e Jaarg., No. 9, 26 Nov. 1920.

⁴⁾ Idem.

⁵⁾ De Ref., 1e Jaarg., No. 8, 19 Nov. 1920.